

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

KATE
MORTON

*Fieca
ceasornicarului*

Traducere din engleză și note de
SÎNZIANA DRAGOȘ

HUMANITAS
fiction

Pentru Didee, fiindcă e genul de mamă care ne-a învățat să trăim pe culmi și pentru că mi-a dat cele mai bune sfaturi în privința scrisului din câte am primit.

PARTEA ÎNTÂI
GEANTA

I

Ne-am dus la Birchwood Manor pentru că Edward susținea că este o casă bântuită. Dar nu era, sau cel puțin nu pe vremea aceea, dar numai o fire posacă ar putea lăsa adevărul să zădărnicească o poveste atrăgătoare, iar Edward nu era nici pe departe un astfel de om. Îl însuflețeau o mare pasiune, o credință orbească în orice susținea – lucruri ce m-au făcut să mă îndrăgostesc de el. Vorbea cu ardoarea predicatorilor și-și formula părerile în așa fel încât le prefăcea în atracții strălucitoare. Fermeca oamenii, însuflându-le energii pe care nici habar n-aveau că le posedă, făcând să le dispară totul din minte, în afară de ideile sale și de propria persoană.

Dar Edward nu era nici pe departe predicator.

Mi-l aduc bine aminte. Nu am uitat nimic.

Acoperișul de sticlă al atelierului din grădina mamei sale din Londra, mirosul culorilor proaspăt amestecate, scârțâitul pensulei pe pânză, în timp ce privirea lui îmi cerceta pielea. Nervii mi erau întinși. Voiam cu tot dinadinsul să-l impresionez, să-l fac să creadă că aș putea fi altceva decât eram, pe când ochii lui îmi studiau trăsăturile și îndemnurile doamnei Mack îmi răsunau în minte: „Maică-ta a fost o doamnă adevărată, neamurile tale au fost de rang înalt, să nu uiți! Joacă-ți cărțile cum trebuie și-atunci o să ne vină și nouă apa la moară.“

Așa că stăteam țeapănă acolo, pe scaunul acela pluşat, în prima zi, în încăperea văruiată, acoperită de flori de mazărice. Sora sa cea mai mică mi-a adus ceai și prăjituri când mi-a fost foame. A venit și mama lui, pe poteca îngustă, să-l vadă cum lucra. Își iubea nespus fiul. Vedeă împlinindu-se în el toate speranțele familiei:

membru de vază al Royal Academy, logodit cu o fată înstărită, posibil tată al unor moștenitori cu ochi căprui.

Nu eram eu de nasul lui.

Mama lui s-a învinovățit pentru ceea ce a urmat, dar mai degrabă ar fi împiedicat ziua să întâlnească noaptea decât să ne despartă. El spunea că sunt muza și destinul lui, că își dăduse seama de asta pe dată, când mă zărise prin lumina tulbure a lămpilor cu gaz din foaierul teatrului Drury Lane.

Am fost muza și destinul lui. Și el al meu.

Asta s-a întâmplat demult; parcă a fost ieri.

O, cât de bine mi-amintesc dragostea!

Colțul acesta, la mijlocul scării principale, este locul meu preferat.

E o casă ciudată, parcă e special făcută să te inducă în eroare. Cu scări care cotesc în unghiuri neobișnuite, colțuroase ca niște genunchi și coate, cu trepte inegale, cu ferestre strâmbe care nu se aliniază oricât de tare ți-ai miji ochii uitându-te la ele, cu podele și ziduri cu panouri care acoperă ascunzători iscusit gândite.

Cotlonul acesta emană o căldură aproape nefirească. Asta am băgat cu toții de seamă când am venit aici prima dată și, în săptămânile verii timpurii, ne-am bătut capul să aflăm de unde se trage.

Și mie mi-a luat ceva timp să descopăr, dar am aflat adevărul în cele din urmă. Cunosc locul acesta așa cum îmi cunosc propriul nume.

Nu cu casa în sine, ci mai degrabă cu lumina i-a ademenit Edward pe ceilalți. În zilele senine, de la ferestrele mansardei se vedea Tamisa și mai departe, până la munții galezi. Panglici de mov și verde, stânci de calcar înălțându-se spre nori, iar aerul cald făcea să sclipească totul.

Așa că le-a propus următoarele: o lună întreagă de vară pentru pictat, poezie, picnicuri, povești, știință și invenții. O lună de lumină divină. Departe de Londra, de priviri iscoditoare. Nu e de mirare că ceilalți au acceptat fără șovăire. Edward putea – dacă își punea în minte – să-l convingă și pe diavolul însuși să-și facă rugăciunile.

Doar mie mi-a mărturisit adevăratul motiv pentru care venise aici. Căci deși atracția luminii era adevărată, Edward mai avea un secret.

De la gară am mers pe jos.

Era o zi perfectă de iulie. O adiere ușoară mi-a ridicat poala rochiei. Cineva adusese sendvișuri pe care le-am mâncat pe drum. Ce mai priveliște trebuie să fi fost pentru cine ne vedea: bărbații cu cravatele desfăcute, femeile cu părul lung despletit. Răsete, hârjoneli, glume.

Ce început măreț! Îmi amintesc susurul unui izvor din preajmă și uguiutul unui porumbel în văzduh. Un om cu un cal, un băiat cocoțat pe niște baloți de paie într-o căruță, parfumul fânului de curând cosit – ah! ce dor mi-e de mirosul acela! Un cârd de găște dolofane ne-au privit cu ochi vioi când am ajuns în dreptul Tamisei, după care au sâsâit vajnic când ne-am îndepărtat.

Totul era numai lumină, dar nu a durat mult.

Știți asta cu toții, căci dacă acea căldură ar fi durat, n-ar mai fi fost nimic de povestit. Pe nimeni nu interesează verile liniștite și fericite care se sfârșesc așa cum încep. Asta am învățat-o de la Edward.

Izolarea a avut și ea rolul ei, iar casa aceasta era înfiptă pe malul apei ca un mare vapor pe uscat. Și vremea, zilele fierbinți înșirate una după alta, și apoi furtuna de vară din noaptea aceea care ne-a strâns cu forța înăuntru.

Vântul bătea și copacii gemeau, iar tunetul s-a rostogolit peste râu să apuce casa cu ghearele, iar înăuntru discuția s-a îndreptat spre fantome și blesteme. Focul trosnea în șemineu și flăcările lumânărilor pălpâiau, iar în întuneric, în atmosfera aceea de teamă plăcută și de mărturisiri, ceva rău a fost trezit la viață.

Nu o fantomă, o, nu! Nicidecum! Când s-a înfăptuit, a fost ceva de-a dreptul omenesc.

Doi oaspeți neașteptați.

Două taine îndelung păstrate.

O împușcătură în noapte.

Lumina s-a stins și totul a rămas în întuneric.

Vara era pe trecute. Au început să cadă primele frunze mai grăbite, putrezind în băltoacele de sub tufișuri, și Edward, care iubea atât de mult casa asta, a început să bată coridoarele, ca prins într-o capcană.

În cele din urmă nu a mai putut răbda. Și-a strâns lucrurile să plece și eu nu l-am putut opri.

Ceilați l-au urmat, așa cum făceau mereu.

Și eu? Eu nu am avut de ales, am rămas.

CAPITOLUL UNU

Vara, 2017

Pentru Elodie Winslow, acesta era momentul preferat al zilei. Vara în Londra, când într-un anume moment al amiezii târzii soarele părea că șovăie în trecerea lui pe cer și lumina se revărsa prin cărămizile de sticlă din pavaj direct pe biroul ei. Și avantajul era că, Margot și dl Pendleton fiind plecați deja acasă, Elodie se bucura pe deplin de una singură.

Subsolul companiei Stratton, Cadwell & Co, din clădirea sa de pe Strand, nu era un loc prea romantic, nu semăna nici pe departe cu colecția de documente de la New College, unde Elodie se angajase peste vară, după ce își terminase studiile de masterat. Nu era niciodată cald, nici măcar în timpul unui val de caniculă ca cel de acum, când Elodie era nevoită să poarte un jersu în birou. Dar adesea, când se aliniau stelele, biroul devenea aproape fermecător, cu tot izul său de praf și vechi, cu toată umezeala Tamisei.

În bucătărioara îngustă din spatele fișetelor, Elodie a turnat apă în cană și a întors clepsidra. Margot era de părere că această precizie era exagerată, dar lui Elodie îi plăcea ca pliculețul de ceai să stea în apa fiartă exact trei minute și jumătate.

Și în timp ce aștepta, firicelele de nisip scurgându-se în vasul de sticlă, Elodie și-a reamintit de mesajul Pîppei. Îl citise pe telefon când dăduse fuga peste drum să-și cumpere un sendviș la prânz: o invita la o petrecere dată pentru lansarea unei colecții de modă, care i se părea la fel de tentantă ca o oră petrecută în sala de așteptare a unui doctor. Din fericire, avea deja alt program – să-l viziteze pe tatăl ei în Hampstead ca să ia înregistrările pe care i le

pregătise –, așa că nu mai era nevoită să inventeze un motiv de refuz.

Nu era ușor să i se spună „nu“ Pippei. Era cea mai bună prietenă a ei încă din prima zi a clasei a treia la școala primară din Pineoaks. Adesea, Elodie îi mulțumea în gând domnișoarei Perry că le așezase în aceeași bancă: Elodie – Fetița cea Nouă, în uniformă străină și cu codițele strâmbe împletite cu greu de tata, și Pippa, cu zâmbetul ei larg, cu gropițe în obraji, mișcându-și mereu mâinile când vorbea.

De-atunci au rămas nedespărțite. În școala primară, la liceu și chiar după aceea, când Elodie a plecat la Oxford, iar Pippa la Central Saint Martins. Acum se vedeau mai rar, dar asta era de așteptat – lumea artistică era atât de ocupată și sociabilă, iar Pippa lăsa un șir nesfârșit de invitații în mesageria telefonului lui Elodie, în timp ce se îndrepta de la deschiderea unei galerii sau prezentarea unei instalații la alta.

Lumea arhivelor era, prin comparație, complet *neaglomerată*. Adică nu era aglomerată după gustul efervescent al Pippei. Elodie petrecea mult timp la birou și intra adesea în contact cu altfel de ființe umane, dar nu erau chiar dintre cele care trăiau și respirau. Primii domni Stratton și Cadwell străbătuseră globul pământesc la vremea când tocmai începuse să se micșoreze, iar inventarea telefonului nu diminuase încă importanța corespondenței scrise. Așa că Elodie își petrecea timpul în compania unor obiecte aparținând unor persoane de mult dispărute, cufundându-se în descrierea unei serate ținute în Orient Express sau a întâlnirii dintre aventurierii victorienii în căutarea Coridorului Nord-Vestic.

Astfel de evenimente sociale peste timp o bucuraseră mereu pe Elodie, care e drept că nu avea prea mulți prieteni în carne și oase, dar nu-și bătea capul cu asta. Era istovitor să tot zâmbești și să sporovăiești, să îți dai cu părerea despre vreme, și, indiferent cât de restrânse erau, pleca întotdeauna de la întâlniri mondene simțindu-se vlăguită, de parcă și-ar fi pierdut niște părți vitale pe care nu le-ar mai fi putut recupera vreodată.

Elodie a scos piculețul de ceai, a stors ultimele picături în chiuvetă și și-a turnat lapte preț de două secunde.

Și-a dus cana la masa de lucru unde începeau să răzbată razele soarelui de amiază și, pe măsură ce aburul se răsucea voluptuos, iar palmele i se încălzeau, Elodie își trecea în revistă treburile rămase pe ziua aceea. Ajunsese la mijlocul unui index al termenilor din relatarea tânărului James Stratton despre călătoria sa pe coasta de vest a Africii din 1893, mai avea de scris un articol pentru numărul următor al buletinului lunar al companiei Stratton, Cadwell & Co, iar dl Pendleton îi lăsase să verifice corectura pentru catalogul următoarei expoziții, înainte de a-l da la tipar.

Dar Elodie lucrase toată ziua cu cuvinte, asigurându-le înșiruirea corectă, și își simțea mîntea obosită. Privirea i-a căzut pe cutia de carton de sub biroul ei. Stătea acolo de luni după-amiază, când, din pricina unei inundații în biroul de deasupra, trebuiseră să evacueze imediat vechea garderobă – un adaos arhitectural cu tavan jos în care Elodie nu-și amintea să fi intrat în cei zece ani de când lucra în clădirea aceea. Cutia apăruse de sub un maldăr de draperii de brocart prăfuite aflate în spatele unui șifonier vechi, purtând o etichetă scrisă de mână: „Conținutul unui sertar al biroului din pod, 1966 – necatalogat.“

Descoperirea unor materiale de arhivă în garderoba dezafectată – să nu mai pomenim și că asta se întâmpla după zeci de ani de când se pare că fuseseră livrate – era îngrijorătoare, iar reacția dlui Pendleton fusese explozivă, după cum era de așteptat. Era maniac în privința protocolului și era un mare noroc – după cum căzuseră de acord Elodie și Margot ceva mai târziu – că cel însărcinat cu primirea acelor materiale în 1966 părăsise de mult timp acest serviciu.

Iar asta căzuse cum nu se poate mai rău: de când le fusese trimis un consultant în probleme de management ca să mai „scape de balast“, dl Pendleton stătea ca pe jar. Nu numai că i se invada universul personal, dar era prea de tot să fie jignit punându-i-se la îndoială eficiența.

— E ca și cum cineva ți-ar cere ceasul cu împrumut ca să-ți zică el cât e ora, spusese el cu un rictus înghețat după întâlnirea cu specialistul din ziua precedentă.

Cum apariția bruscă a cutiei amenințase să-l ducă în pragul apoplexiei, Elodie – căreia îi dispăcea lipsa de armonie la fel de

mult ca dezordinea – a intervenit promițând ferm că va aranja ea totul, împingând-o iute sub birou ca să o facă nevăzută.

De atunci avusese grijă să o țină ascunsă ca să nu mai provoace o altă criză, dar acum, în biroul liniștit, a îngenuncheat și a scos cutia din ascunziș...

Parcă luată prin surprindere de împunsătura luminii bruște, geanta – strivită pe fundul cutiei – s-a umflat ca și cum ar fi tras aer în piept. Făcuse o călătorie lungă și obositoare, după cum era de înțeles. Marginile i se tociseră, cataramele îi ruginiseră și un miros neplăcut de mucegai îi năpădise interiorul. Iar praful se întărise formând o patină permanentă pe pielea ei cândva fină, făcând-o să semene cu obiectele acelea pe care oamenii le țin la distanță, privindu-le pe toate părțile, în timp ce socotesc la ce ar fi bune. Prea veche ca să fie de vreun folos, dar cu un aspect istoric greu de definit, care excludea posibilitatea de a o arunca.

Geanta fusese mult iubită cândva, admirată pentru eleganța ei și, mai ales, pentru utilitatea ei. Fusese de nelipsit cuiva la vremea când astfel de obiecte erau ținute la mare preț. De atunci rămăsese ascunsă și nebăgată în seamă, regăsită și denigrată, pierdută, găsită, uitată.

Acum, totuși, lucrurile care stătuseră deasupra ei erau ridicate în fine unul câte unul și geanta era scoasă la iveală, în încăperea aceasta cu zumzet slab de electricitate și trosnet de țevi, cu lumină difuză galbenă, miros de hârtie și mănuși albe și moi.

Dincolo de aceste mănuși albe și moi se afla o femeie. Tânără, cu brațe subțiri, ducând spre un gât delicat pe care se sprijinea un chip înconjurat de păr negru, scurt. Ținea și ea geanta la distanță, dar nu cu un sentiment de neplăcere.

Atingerea ei era blândă, buzele i se strănseseră în semn de interes ca gura unei pungațe elegante, iar ochii săi întunecați se îngustaseră ușor, după care se deschiseseră larg la vederea marginilor cusute de mână, cu măiestrie, cu ață fină de bumbac indian.

Și-a trecut ușor degetul cel mare peste inițialele șterse și mohorâte de pe clapă și geanta a simțit un fior de plăcere. Atenția aces-

tei tinere îi dădea de înțeles că ceea ce se dovedise a fi o călătorie neașteptat de lungă ar fi putut să se apropie de sfârșit.

Deschide-mă! a îndemnat-o geanta. *Uită-te înăuntru!*

Cândva geanta aceasta fusese nouă și strălucitoare, făcută pe comandă de domnul Simms însuși la manufactura regală W. Simms & Son din Bond Street. Inițialele aurite fuseseră dăltuite de mână și lipite la cald cu mare pompă, fiecare țință și cataramă de alamă fusese special aleasă, atent cercetată și lustruită, pielea de cea mai fină calitate fusese croită și cusută cu grijă, unsă și fățuită cu mândrie. Mirosul de mirodenii din Orientul Îndepărtat – cuișoare, santal și șofran – se strecurase prin crăpăturile clădirii din parfumeria de alături și se cuibărise în ea, făcând-o să te ducă cu gândul la locuri îndepărtate.

Deschide-mă...

Femeia cu mânuși albe a desfăcut catarama de alamă și geanta și-a ținut respirația.

Deschide-mă, deschide-mă, deschide-mă...

I-a dat la o parte cureaua de piele și, pentru prima dată în mai bine de o sută de ani, lumina a pătruns în colțurile cele mai întunecate ale genții.

O învălmășeală de amintiri – trunchiate și confuze – a năpădit-o: clopoțelul de deasupra ușii de la Simms & Son, foșnetul rochiei unei tinere, tropăitul copitelor de cai, mirosul de vopsea proaspătă și terebentină, căldură, pasiune, șoapte. Lumina lămpilor cu gaz din gări, un râu lung și șerpuitor, parfumul de grâne coapte al verii...

Măinile înmănușate s-au retras, și odată cu ele încărcătura genții.

Vechile senzații, vocile, urmele s-au risipit și totul a devenit – în fine – șters și tăcut.

Se terminase.

Elodie a pus conținutul în poală și a așezat geanta deoparte. Era un lucru prea frumos care nu se potrivea cu celelalte din cutie, o adunătură de obiecte de birou: un perforator de hârtie,

o călimară, un suport de creioane și agrafe, precum și un toc de ochelari din piele de crocodil, a cărui etichetă informa că este „proprietatea lui L.S-W“. Aceasta i-a indicat lui Elodie că biroul și obiectele de pe el aparținuseră lui Lesley Stratton-Wood, o strănepoată a unuia din vlăstarele familiei primului James Stratton. Datarea ar fi concis – Lesley Stratton-Wood murise în anii 1960 – și s-ar fi explicat astfel de ce cutia fusese adusă la Stratton, Cadwell & Co.

Dar geanta era totuși prea veche ca să fi aparținut domnișoarei Stratton-Wood, dacă nu cumva fusese făcută vreo copie în mod special, iar obiectele dinăuntru păreau a fi dinaintea secolului XX. La o primă privire au ieșit la iveală un carnet negru cu monograma (E.J.R), cu marginile marmorate, o cutie de creioane de alamă din epoca victoriană mijlocie și o mapă de documente din piele verde, decolorată. Nu aveai cum să-ți dai seama de la început cui aparținuse geanta, dar sub clapa din față a mapei se afla o etichetă aurită pe care scria: „James W. Stratton, Esq., Londra, 1861“.

Mapa verde era subțire și, la început, Elodie a crezut că ar fi putut fi goală, dar când i-a desfăcut închizătoarea, a dat de un singur obiect: o ramă delicată de argint, îndeajuns de mică să îi încapă în palmă, conținând fotografia unei femei. Era tânără, cu părul lung, deschis la culoare, dar nu blond, din care jumătate era prins într-un coc moale în vârful capului, ochii priveau direct, cu bărbia ușor ridicată și pomeții înalți. Buzele arătau o fire voluntară, condusă de inteligență, poate chiar și de sfidare.

Elodie a simțit un fior de nerăbdare pe când studia din priviri tonurile de sepia, ca o promisiune de redescoperire a unei vieți. Rochia femeii era mai lejeră decât ar fi fost de așteptat pentru epoca aceea. Materialul alb îi cădea pe umeri într-un decolteu ascuțit. Mâneca transparentă era largă și, la o mână, fusese ridicată până la cot. Avea încheieturile subțiri, iar mâna așezată în șold îi puneă în evidență subțirimea taliei.

Încadrarea era la fel de neobișnuită ca și subiectul, căci femeia nu se afla în interior, așezată pe o canapea sau pe vreun fundal pitoresc așa cum ar fi fost de așteptat la un portret victorian. Ea

se afla afară, înconjurată de o verdeață deasă, un peisaj care sugera mișcare și viață. Lumina era difuză, cu un efect amețitor.

A pus fotografia la o parte și a luat carnetul cu monogramă, care s-a deschis scoțând la iveală pagini crem, groase, din hârtie pânzată scumpă, pline cu rânduri întregi de scriitură, și din când în când cu câte o schiță în cerneală a unor siluete, peisaje, obiecte. O bucată de hârtie ruptă de altundeva a căzut dintre pagini. Pe ea era scrisă o singură frază: „O iubesc, o iubesc, o iubesc, și dacă n-o să fie a mea am să înnebunesc cu siguranță, căci mă tem că, atunci când nu sunt cu ea...”

Cuvintele au țâșnit de pe pagină de parcă ar fi fost rostite cu voce tare, dar, când a întors hârtia pe partea cealaltă, Elodie nu a aflat de ce se temea cel ce le scrisese.

Și-a trecut degetul înmănușat peste aceste rânduri. Ridicată în lumină, hârtia dădea la iveală propria urzeală, împreună cu perforațiile străvezii lăsate de penița ascuțită a tocului.

Elodie a pus cu grijă la loc în carnet hârtia cu marginile rupte.

Deși atât de vechi acum, impactul acestui mesaj era tulburător: vorbea pregnant și valabil încă despre o treabă neterminată.

Elodie a mai frunzărit cu atenție câteva pagini pline cu studii hașurate de o mână de artist și, din când în când, câte o schiță de profil pe marginea textului.

Apoi s-a oprit.

O schiță anume era mult mai atent lucrată decât celelalte, mai completă. Un peisaj de pe malul unui râu, cu un copac în prim-plan și o pădure care se zărea în depărtare, peste un câmp lin. De după o dumbravă în partea dreaptă se ivea o casă cu două frontoane cu acoperișuri ascuțite, cu opt hornuri și cu giruetă frumos lucrată, care înfățișa Soarele și Luna și alte corpuri cerești.

Era un desen minunat, dar nu din pricina asta a rămas Elodie cu privirile ațintite la el. A avut un sentiment aproape dureros de déjà-vu, atât de puternic că-i apăsa pieptul.

Mai văzuse locul acela. Amintirea era atât de vie, de parcă fusese acolo, și totuși Elodie își dădea oarecum seama că îl vizitase doar în închipuirea ei.